

GIÁ TRỊ VÀ SỨC SỐNG BỀN VỮNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

**NHẬN DIỆN, BÁC BỎ CÁC LUẬN ĐIỀU XUYÊN TẠC,
PHẢN ĐỘNG VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ CON ĐƯỜNG
ĐI LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI Ở VIỆT NAM^(*)**

Nguyễn Đình Hòa^()**

^(**) Tiến sĩ, Viện Triết học, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Email: nguyendinhhoa.vth@gmail.com

Tóm tắt: Trong bối cảnh tình hình thế giới và trong nước có những diễn biến phức tạp, khó lường như hiện nay, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch là một trong những nhiệm vụ cơ bản, có ý nghĩa cấp thiết. Góp phần thực hiện nhiệm vụ lý luận và thực tiễn quan trọng đó, bài viết phân tích nhận diện, bác bỏ các luận điệu xuyên tạc, phản động về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; qua đó, khẳng định chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam là sự lựa chọn đúng đắn của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, phản ánh nguyện vọng của nhân dân và phù hợp với xu thế phát triển của thời đại.

Từ khóa: các thế lực phản động và thù địch, chủ nghĩa xã hội, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, Đảng Cộng sản Việt Nam.

Ngày nhận bài: 12/02/2024; ngày phản biện: 13/02/2024; ngày sửa chữa: 15/03/2024; ngày duyệt đăng: 15/04/2024.

1. Dẫn luận

Sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng trong những năm qua, nhất là từ khi thực hiện công cuộc đổi mới, đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử; “đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay”. Tuy nhiên, sự nghiệp xây

dựng chủ nghĩa xã hội cũng đang đứng trước những khó khăn, thử thách nặng nề và những nguy cơ tiềm ẩn, trong đó có sự tác động mạnh mẽ từ một yếu tố bên

^(*) Bài viết là kết quả nghiên cứu rút ra từ đề tài cấp Bộ “Bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh: một số vấn đề lý luận và thực tiễn trong tình hình mới” do Viện Triết học là cơ quan chủ trì, TS. Đào Thị Minh Thảo làm chủ nhiệm.

ngoài, đó là *sự chống phá của các thế lực phản động và thù địch*. Có thể nói, âm mưu và sự phá hoại của chủ nghĩa đế quốc, của các thế lực thù địch, phản động đối với các nước xã hội chủ nghĩa, trong đó có Việt Nam diễn ra một cách tinh vi, thông qua những kịch bản khác nhau, như “Chiến tranh không có tiếng súng”, “Cách mạng nhưng lạng”, “Chiến thắng không cần chiến tranh”, “Tự diễn biến và tự sụp đổ”... Về thực chất, đây là những hình thái, những biến thể khác nhau của chiến lược “diễn biến hòa bình”, một chiến lược phản cách mạng được chủ nghĩa đế quốc xây dựng một cách công phu, tinh vi và cũng hết sức nham hiểm nhằm từng bước thâm nhập vào nội bộ các nước xã hội chủ nghĩa, cũng như vào nội bộ các Đảng Cộng sản cầm quyền hòng làm mọt ruỗng và suy yếu từ bên trong. Do đó, chúng ta cần nhận thức rõ những tác hại và hậu quả nghiêm trọng của chiến lược “diễn biến hòa bình” của chủ nghĩa đế quốc, của các thế lực phản động và thù địch; từ đó thường xuyên và chủ động nâng cao cảnh giác, có biện pháp ngăn ngừa, phòng chống và đấu tranh phù hợp, hiệu quả nhằm làm thất bại âm mưu thâm độc của chúng đối với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay.

Để cản trở, chống phá sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay, chủ nghĩa đế quốc thường móc nối, câu kết với các thế lực phản động, thù địch để thực hiện sự phá hoại từ bên trong và tập trung vào các đối tượng

trọng điểm như đồng bào các dân tộc thiểu số, tín đồ các tôn giáo, thanh niên, sinh viên, trí thức, văn nghệ sĩ... để làm lung lạc thế giới quan, hệ tư tưởng. Đặc biệt, “chúng càng không bỏ qua sự kích động tâm lý xung đột, hằn thù dân tộc, lợi dụng chiêu bài “dân chủ”, “tự do”, “nhân quyền” với nội dung trừu tượng, phi lịch sử mà thực chất là lồng vào đó quan điểm hệ tư tưởng tư sản, chống cộng, chống chủ nghĩa xã hội. Chúng cũng ra sức khai thác những nhược điểm, yếu kém ở trong nội bộ các Đảng, các Nhà nước xã hội chủ nghĩa để thổi bùng những tâm lý bất mãn, những phản ứng tiêu cực trong dân chúng, làm suy yếu mối liên hệ xã hội của Đảng và Nhà nước, tạo ra sự suy yếu hệ tư tưởng và sự phân biệt về tổ chức thông qua sự huy động mọi lực lượng tuyên truyền, xuyên tạc, lừa mị, phỉ bình kết hợp với thâm nhập về kinh tế, văn hóa để đẩy nhanh sự chệch hướng” (Nguyễn Duy Quý 1998: 114).

Vì thế, có thể khẳng định rằng cuộc đấu tranh tư tưởng - cuộc đấu tranh không có tiếng súng nhằm bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh - bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong tình hình mới là đặc biệt quan trọng. Và, để cuộc đấu tranh đó đi đến thắng lợi, trước hết chúng ta cần *nhận diện rõ các luận điểm sai trái, thù địch về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta, trên cơ sở đó chủ động và tích cực đẩy mạnh đấu tranh chống lại các luận điểm sai trái,*

thù địch; làm thất bại chiến lược “diễn biến hòa bình”, “tự diễn biến” và “tự chuyển hóa” của chúng nhằm bảo vệ Đảng, bảo vệ chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của Việt Nam.

2. Nhận diện các luận điệu xuyên tạc, phản động về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

Thứ nhất, các luận điệu sai trái, thù địch đã xuyên tạc giá trị, tính khoa học, cách mạng của học thuyết Mác - Lênin, nền tảng tư tưởng của Đảng về chủ nghĩa xã hội. Để phủ định học thuyết Mác - Lênin, các thế lực thù địch cho rằng, học thuyết Mác - Lênin chỉ phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội thế kỷ XIX và phù hợp ở một chừng mực nào đó với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất phương Tây thời đó. Lý luận này không còn phù hợp với thế kỷ XX và đặc biệt trong điều kiện ngày nay càng không phù hợp với hoàn cảnh Việt Nam (Lê Thế Cương 2021).

Lợi dụng sự phát triển bùng nổ của công nghệ thông tin, thông qua các phương tiện thông tin và truyền thông, nhất là không gian mạng với hệ thống mạng xã hội hiện nay, các thế lực thù địch và phản động đang ra sức xuyên tạc những quan điểm sai trái, thù địch nhằm chống phá cách mạng Việt Nam, trước hết là phủ nhận vai trò lãnh đạo cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, phủ nhận chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta.

Không ít những luận điệu sai trái đã tuyệt đối hóa chủ nghĩa tư bản như là một hình mẫu của sự phát triển hiện đại, đồng thời cố ý giải thích sự khủng hoảng của chủ nghĩa xã hội thế giới trong hơn 3 thập niên qua như là bằng chứng khách quan của một thử nghiệm thất bại. Các thế lực chống phá, phản động tìm mọi cách xuyên tạc rằng chủ nghĩa Mác - Lênin không phù hợp với Việt Nam; rằng việc du nhập lý luận này vào Việt Nam là một “sai lầm lịch sử”, xa lạ với truyền thống dân tộc... Đồng thời, họ cũng không ngừng xuyên tạc, phủ nhận tư tưởng Hồ Chí Minh, bóp méo sự thật công cuộc đổi mới ở Việt Nam... Thậm chí, có những quan điểm cực đoan đã lớn tiếng phê phán Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã không lựa chọn con đường phát triển tư bản chủ nghĩa để sớm đưa Việt Nam “hóa rồng”, “hóa hổ” như Hàn Quốc, Đài Loan... Điều đáng nói là, khi đưa ra những luận điệu sai trái và thù địch đó, họ đã cố tình lãng quên một sự thực lịch sử rằng, trước khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời và lãnh đạo cách mạng, trong suốt một thời kỳ dài từ cuối thế kỷ XIX đến đầu thế kỷ XX, nhiều chí sĩ yêu nước Việt Nam giai đoạn đầu thế kỷ XX đã từng thử nghiệm hàng loạt con đường giải phóng dân tộc, phát triển đất nước, trong đó có con đường tư bản chủ nghĩa, nhưng cuối cùng đều đi đến thất bại và đất nước, dân tộc lúc đó rơi vào sự khủng hoảng đường lối... Chỉ đến khi Hồ Chí Minh tìm ra con đường đúng đắn, phù hợp - con đường cách mạng vô

sản và Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, lãnh nhận trọng trách lãnh đạo sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân, Việt Nam mới giành được độc lập dân tộc và từng bước đi lên chủ nghĩa xã hội (Nguyễn Việt Thảo 2023). Có thể khẳng định rằng, tất cả những luận điệu sai trái, thù địch đó đều không ngoài mục đích phủ định sự vận dụng và phát triển sáng tạo lý luận cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện lịch sử cụ thể của Việt Nam; phủ nhận nền tảng tư tưởng chính trị của Đảng và nhân dân ta trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Thứ hai, các quan điểm sai trái, thù địch đã dùng mọi thủ đoạn để bôi nhọ, xuyên tạc chủ nghĩa xã hội, phủ nhận tính tất yếu khách quan của con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Họ đã vin vào sự kiện chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu tan vỡ để đưa ra “kết luận” rằng chủ nghĩa xã hội đã cáo chung, Đảng Cộng sản đã hết vai trò lịch sử; cố tình xuyên tạc chủ nghĩa xã hội mà C.Mác nêu ra chỉ là một lý tưởng, một chủ nghĩa xã hội “không tưởng”, không bao giờ thực hiện được. Đồng thời không ngừng rêu rao, kích động, bôi đen chủ trương của Đảng về phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, cho rằng kinh tế thị trường không thể đồng hành với chủ nghĩa xã hội, phủ nhận vai trò kinh tế nhà nước, đòi tư nhân hóa đất đai... Họ đã tấn công trực diện vào chủ trương của

Đảng về kiên định mục tiêu chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, xuyên tạc rằng để tránh sự sụp đổ như Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu, thực tế Việt Nam đã thực hiện “kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa”, chứ không phải là kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa... (Lê Thế Cường 2021).

Lợi dụng những khó khăn của chủ nghĩa xã hội thế giới, đặc biệt là sau sự kiện chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và các nước Đông Âu tan vỡ, các luận điệu xuyên tạc, phản động cho rằng việc Việt Nam lựa chọn con đường đi lên chủ nghĩa xã hội là một sai lầm của Đảng Cộng sản Việt Nam, đưa đất nước “vào ngõ cụt”. Những luận điệu đó đã cố tình lãng quên những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, nhất là những tiến bộ vượt bậc trong thực thi mục tiêu giải phóng và phát triển toàn diện con người; thổi phồng những hạn chế, khuyết điểm của chúng ta trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội, lấy đó làm căn cứ, cơ sở để phủ nhận chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta.

Trên thực tế, sự chống phá của chủ nghĩa đế quốc, của các thế lực phản động và thù địch đối với chủ nghĩa xã hội nói chung, cũng như trong việc nhận thức và giải quyết mối quan hệ giữa kinh tế thị trường, nhà nước pháp quyền và dân chủ nói riêng ở Việt Nam hiện nay rất quyết liệt về cường độ, rất rộng về quy mô và hết sức nguy hiểm về tính chất. Đối với

vấn đề kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, các thế lực phản động và thù địch luôn ra sức xuyên tạc, xuyên tạc nhằm phủ nhận kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Theo họ, chỉ có kinh tế thị trường của chủ nghĩa tư bản, không thể có cái gọi là kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Với họ, việc chúng ta đưa ra kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa chỉ là một cách “tiệm cận” sang quỹ đạo của chủ nghĩa tư bản trong lĩnh vực kinh tế!

Không ngoài mục tiêu chống phá công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, các thế lực phản động, thù địch luôn đưa ra những luận điệu phản khoa học rằng, chế độ một đảng duy nhất cầm quyền là nguyên nhân gây ra những khó khăn, cản trở sự phát triển trong đời sống chính trị, kinh tế và xã hội của nước ta. Rằng, thể chế một đảng duy nhất là không dân chủ và cũng không thể thực hiện được dân chủ trong đảng cầm quyền, cũng như trong xã hội. Thậm chí, theo chúng, chế độ và thể chế chính trị một đảng cầm quyền là mảnh đất tốt cho sự nảy nở những tư tưởng và hành vi chuyên quyền, độc đoán, tha hóa quyền lực, mất dân chủ, làm rối loạn chính trị, bế tắc kinh tế, cản trở quá trình phát triển xã hội (Nguyễn Văn Huyền 2015: 392).

Chúng ta đều biết, một trong những thành tựu quan trọng trong công cuộc đổi mới ở nước ta đó chính là dân chủ được tôn trọng, bảo đảm và ngày càng phát huy rộng rãi. Thực tế cho thấy, với phương châm “dân biết, dân bàn, dân

làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân hưởng thụ” mà Đảng Cộng sản Việt Nam đưa ra, dân chủ không chỉ là mục tiêu, mà còn là động lực của sự phát triển kinh tế - xã hội đất nước. Tuy nhiên, các thế lực phản động, thù địch đã và đang ra sức xuyên tạc, bôi nhọ và phủ định nền dân chủ ở nước ta. Chúng đưa ra những luận điệu sai trái rằng “muốn thực sự có dân chủ cho người dân và phát triển xã hội phải thực hiện “đa nguyên, đa đảng””; rằng “thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ chỉ dẫn đến tập trung quan liêu, độc tài, mất dân chủ”.

Thứ ba, các luận điệu lợi dụng những khó khăn, hạn chế, thiếu sót... trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội, đồng nhất hiện tượng với bản chất để xuyên tạc, phủ nhận những thành tựu xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Trong quá trình thực hiện công cuộc đổi mới, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, thực hiện dân chủ xã hội chủ nghĩa..., bên cạnh những thành tựu to lớn đạt được, chúng ta cũng không tránh khỏi còn có những hạn chế, yếu kém, thiếu sót... nhất định trong các lĩnh vực của đời sống xã hội; tình trạng tham nhũng, lãng phí, ô nhiễm môi trường... chưa được ngăn chặn, giải quyết một cách hiệu quả. Các thế lực thù địch, cơ hội chính trị đã ra sức lợi dụng tình hình đó, thổi phồng, cường điệu hóa nhằm xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa xã hội ở nước ta; suy

diễn, quy chụp rằng những hạn chế, thiếu sót đó là bản chất của chủ nghĩa xã hội, là kết quả của việc lựa chọn con đường đi lên chủ nghĩa xã hội. Đây thực chất là những luận điệu sai trái, thù địch và phản khoa học hòng mưu toan từng bước xóa bỏ chủ nghĩa xã hội, thay đổi thể chế chính trị, làm cho nước ta phát triển lệch khỏi quỹ đạo định hướng xã hội chủ nghĩa, dần đi theo chủ nghĩa tư bản (Lê Thế Cương 2021).

Bên cạnh đó, với việc phủ nhận sự tồn tại của các yếu tố kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, các thế lực phản động, thù địch, một cách tất yếu, cũng phủ nhận luôn mối quan hệ giữa các yếu tố này. Nói cách khác, theo luận điệu này, quan hệ giữa kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và nền dân chủ xã hội chủ nghĩa chỉ là do chúng ta đưa ra một cách tùy tiện, chủ quan; do vậy, việc giải quyết mối quan hệ này không đóng góp gì vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Từ đó, họ khẳng định con đường phát triển xã hội chỉ có thể là con đường tư bản chủ nghĩa. Đây là luận điệu phản khoa học mà chúng ta cần cảnh giác và phủ nhận.

3. Đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

Trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước gần 40 năm qua, cuộc đấu tranh

tư tưởng, lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của Đảng ta diễn ra trong những bối cảnh và yêu cầu mới, mang tính phức tạp và quyết liệt hơn. Lợi dụng sự sụp đổ của chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và một loạt các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu, các thế lực thù địch, phản tử cơ hội chính trị như “nấm mọc sau mưa” đã tung ra các quan điểm sai trái, thù địch, phủ nhận tính tất yếu, khách quan của chủ nghĩa xã hội trên toàn thế giới với tư cách là một học thuyết, một chế độ xã hội, đẩy mạnh chiến lược “diễn biến hòa bình” chống phá chủ nghĩa xã hội. Sự kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và gương cao ngạo cờ độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội trên con đường dân tộc, nhân dân ta đi tới là đề tài mà các thế lực phản động ra sức bóp méo, xuyên tạc, phủ nhận bằng mọi luận điệu sai trái, thù địch khác nhau. Hiện nay, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế đang phát triển ngày càng sâu rộng, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ cùng với sự phát triển bùng nổ của truyền thông xã hội, internet toàn cầu, những vấn đề nảy sinh từ mặt trái của kinh tế thị trường, những vấn đề an ninh truyền thông và an ninh phi truyền thông; sự tác động tiêu cực của tình hình thế giới, như xung đột dân tộc, sắc tộc, tôn giáo, chủ nghĩa dân tộc, dân túy, tự do mới, dịch bệnh... đến đời sống xã hội của các quốc gia. Trong bối cảnh đó, các thế lực thù địch, cơ hội chính trị, phản động tăng

cường hoạt động với những chiêu thức, thủ đoạn mới chống phá chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Vì vậy, trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng chúng ta cần tập trung luận giải một cách đúng đắn, khoa học một số vấn đề lý luận và thực tiễn quan trọng sau:

Một là, chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng của Đảng. Chủ nghĩa Mác - Lênin là học thuyết duy nhất từ trước tới nay đã chỉ rõ con đường giải phóng triệt để giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức trên thế giới khỏi nô dịch và bóc lột, hướng tới một xã hội mà nhân dân là chủ và mọi quyền lực nhà nước đều thuộc về nhân dân. Đồng thời, học thuyết đó đã chỉ rõ lực lượng cách mạng thực hiện sự nghiệp giải phóng và phát triển xã hội là giai cấp công nhân và nhân dân lao động, đem lại cho họ niềm tin vào khả năng và sức mạnh của chính mình. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin còn thể hiện ở chỗ, đây là học thuyết mở, không cứng nhắc, bất biến, mà đòi hỏi luôn được bổ sung, đổi mới, phát triển trong dòng chảy phát triển trí tuệ nhân loại. Toàn bộ học thuyết Mác - Lênin có giá trị bền vững xét trong tinh thần biện chứng của nó, với bản chất cách mạng, khoa học. Với những giá trị khoa học và sức sống trường tồn đó, chủ nghĩa Mác - Lênin là vũ khí lý luận sắc bén, ngọn cờ tư tưởng trong sự nghiệp đấu tranh của giai cấp công nhân và nhân dân lao động.

Đúc kết thực tiễn đấu tranh cách mạng và khái quát lý luận, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: *bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin.* Tôn vinh những tư tưởng và công hiến to lớn của Người, Đại hội lần thứ IX của Đảng Cộng sản Việt Nam nêu rõ: “tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là kết quả của sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại (...). Tư tưởng Hồ Chí Minh soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi, là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta” (Đảng Cộng sản Việt Nam 2019: 633).

Trước hết, cần khẳng định rằng tư tưởng Hồ Chí Minh có quan hệ gắn bó, mật thiết với chủ nghĩa Mác - Lênin. Thực tế cho thấy, chủ nghĩa Mác - Lênin có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự hình thành, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh. Nếu không có chủ nghĩa Mác - Lênin thì cũng không có tư tưởng Hồ Chí Minh. *Thứ hai,* Hồ Chí Minh đã *vận dụng sáng tạo* chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh, đặc điểm lịch sử cụ thể của đất nước, chứ không giáo điều, máy móc. *Thứ ba,* Hồ Chí Minh đã *phát triển, làm phong phú* thêm lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin. Người không bao giờ coi chủ nghĩa Mác - Lênin là “cái gì đã

xong xuôi hẳn”, hoặc là câu trả lời có sẵn cho mọi vấn đề cụ thể của cách mạng. “Thắng lợi của cách mạng Việt Nam là một thắng lợi của chủ nghĩa Mác - Lênin ở một nước trước đây là thuộc địa. Những kinh nghiệm thành công của cách mạng Việt Nam cũng góp phần ít nhiều vào kho tàng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin” (Hồ Chí Minh 2011: 381). Sự phát triển đó của Hồ Chí Minh thể hiện ở công tác xây dựng Đảng, ở việc giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa dân tộc và giai cấp, ở tư tưởng về đại đoàn kết dân tộc; ở đường lối cách mạng Việt Nam đi từ giải phóng dân tộc, xây dựng chế độ dân chủ nhân dân, từng bước tiến lên chủ nghĩa xã hội, kết hợp độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội...

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn trung thành và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với điều kiện lịch sử cụ thể của nước ta, coi đây là cơ sở lý luận, nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho xây dựng, tổ chức và hoạt động của Đảng. Thực tế cho thấy, nhờ nắm vững lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và luôn xuất phát từ thực tiễn đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam đã xây dựng được cương lĩnh, đường lối, chiến lược, sách lược, chỉ thị, nghị quyết... đúng đắn, lãnh đạo nhân dân thực hiện tốt các nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, giành được những thắng lợi quan trọng, có ý nghĩa lịch sử.

Một trong những bài học kinh nghiệm quan trọng rút ra từ sự sụp đổ của chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu trong thập niên 90 của thế kỷ XX là nếu đảng cộng sản với tư cách đảng lãnh đạo, cầm quyền có sự mơ hồ, dao động về hệ tư tưởng thì sớm hay muộn sẽ rơi vào tình trạng lúng túng, bị động, thậm chí mắc sai lầm trong việc hoạch định chủ trương, đường lối, chiến lược, chính sách, dẫn đến sự rối loạn và mất phương hướng trong tổ chức và tất yếu dẫn đến thất bại trong hành động. Vì vậy, *điều hết sức quan trọng*, như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định, “*là phải luôn luôn kiên định và vững vàng trên nền tảng tư tưởng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin - học thuyết khoa học và cách mạng của giai cấp công nhân và quần chúng lao động*”. Tính khoa học và cách mạng triệt để của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là những giá trị bền vững, đã và đang được những người cách mạng theo đuổi và thực hiện. Nó sẽ còn tiếp tục phát triển và có sức sống trong thực tiễn cách mạng cũng như trong thực tiễn phát triển của khoa học. Chúng ta *cần tiếp thu, bổ sung một cách có chọn lọc trên tinh thần phê phán và sáng tạo những thành tựu mới nhất về tư tưởng và khoa học để chủ nghĩa, học thuyết của chúng ta luôn luôn tươi mới, luôn luôn được tiếp thêm sinh lực mới*, mang hơi thở của thời đại, không rơi vào xơ cứng, trì trệ, lạc hậu so với cuộc sống” (Nguyễn Phú Trọng 2022: 37-38).

Hai là, độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là sự lựa chọn của Đảng, Hồ Chí Minh và dân tộc Việt Nam. Lịch sử dân tộc Việt Nam cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX cho thấy, các phong trào đấu tranh giành độc lập dân tộc của nhân dân do các sĩ phu yêu nước liên tục nổ ra, nhưng cuối cùng đều bị thất bại; cách mạng Việt Nam lúc đó lâm vào tình trạng khủng hoảng về đường lối giải phóng dân tộc.

Tiếp thu lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và ánh sáng của Cách mạng Tháng Mười Nga năm 1917, Hồ Chí Minh đã chỉ ra con đường giải phóng dân tộc đúng đắn - con đường cách mạng vô sản. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là sợi chỉ đỏ xuyên suốt, đưa cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, giành lại độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, xây dựng đất nước theo con đường chủ nghĩa xã hội, vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. “Rõ ràng, sự lựa chọn mục tiêu *độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội* của Đảng và nhân dân ta, xét về *logic* là một tất yếu khách quan; xét về *lịch sử*, là hoàn toàn phù hợp với sự vận động của cách mạng Việt Nam và xu thế phát triển của thời đại; xét về *nhu cầu*, là hoàn toàn xuất phát từ điều kiện cụ thể của một nước thuộc địa, nửa phong kiến và nguyện vọng cháy bỏng của nhân dân Việt Nam; và xét về mặt *xã hội*, đó là một hệ giá trị cơ bản nhất quyết định sự phát triển của

đất nước Việt Nam hôm nay và mai sau” (Vũ Văn Hiền 2017: 58).

Độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội có mối quan hệ biện chứng: độc lập dân tộc là tiền đề, điều kiện để một quốc gia dân tộc xây dựng chủ nghĩa xã hội; chủ nghĩa xã hội là nền tảng, sự bảo đảm vững chắc cho độc lập dân tộc. Với ý nghĩa đó, độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội không chỉ là mục tiêu, lý tưởng, cương lĩnh hành động của Đảng Cộng sản và cách mạng Việt Nam, mà còn là động lực, là niềm tin của nhân dân hiện nay. Bởi lẽ, như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: “độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là đường lối cơ bản, xuyên suốt của cách mạng Việt Nam và cũng là điểm cốt yếu trong di sản tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bằng kinh nghiệm thực tiễn phong phú của mình kết hợp với lý luận cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh đã đưa ra kết luận sâu sắc rằng, *chỉ có chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản mới có thể giải quyết triệt để vấn đề độc lập cho dân tộc, mới có thể đem lại cuộc sống tự do, ấm no và hạnh phúc thực sự cho tất cả mọi người, cho các dân tộc*” (Nguyễn Phú Trọng 2022: 22).

Lựa chọn và luôn kiên định con đường đưa đất nước đi lên chủ nghĩa xã hội là đường lối sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam trong suốt hơn 90 năm qua hoàn toàn phù hợp với quy luật lịch sử. Điều đó đã được chứng minh, xác thực cả về phương diện lý luận, lẫn

phương diện thực tiễn của đất nước. Vì vậy, cần phải phê phán, bác bỏ quan niệm sai lầm, xuyên tạc của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị cho rằng, “Việt Nam kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội là sai lầm, đi theo vết xe đổ của Liên Xô”. Sự sụp đổ của chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và các nước Đông Âu đã tạo nên “con địa chấn chính trị to lớn”, song đó chỉ là sự sụp đổ của một mô hình cụ thể vốn đã tiềm ẩn những khiếm khuyết nhưng không sớm được nhận thức và khắc phục kịp thời, hơn nữa còn xa rời những yêu cầu mang tính nguyên tắc của chủ nghĩa xã hội. “Điều đó cho thấy, những bước thăng trầm, quanh co, khúc khuỷu nhưng tất thắng của chủ nghĩa xã hội với tư cách là một học thuyết khoa học và cách mạng, một hình thái kinh tế - xã hội và với tư cách một chế độ xã hội mới đầy ưu việt” (Lê Thế Cường 2021). Chính một số nhà tư tưởng tư sản cũng đã thừa nhận rằng chủ nghĩa tư bản không phải là tương lai của nhân loại, chỉ có chủ nghĩa xã hội mới thực sự là tương lai của loài người.

Ba là, vấn đề dân chủ. Với nghĩa chung và phổ biến nhất, dân chủ được hiểu là *quyền lực thuộc về nhân dân*. Dưới chủ nghĩa tư bản, dân chủ nằm trong tay giai cấp tư sản, dành cho thiểu số là giai cấp tư sản chứ không phải quảng đại quần chúng nhân dân lao động. Dưới chủ nghĩa xã hội, dân chủ là quyền làm chủ thuộc về nhân dân, vai trò chủ thể của nhân dân. Nhà nước là Nhà

nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân.

Thực vậy, nhìn từ phương diện chế độ xã hội, dân chủ là một chế độ xã hội của nhân dân, được xây dựng trên cơ sở dân là chủ và dân làm chủ, bảo đảm quyền tham gia của nhân dân vào việc thiết lập chính quyền, lựa chọn, xây dựng và quyết định các chủ trương, quyết sách phát triển đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản. Tiêu chí cao nhất để đánh giá chế độ dân chủ và trình độ phát triển của dân chủ - như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định, đó là *dân là chủ và dân làm chủ*, mọi hoạt động của đảng lãnh đạo cầm quyền không nhằm mục đích nào khác hơn là *thực hiện nguyện vọng, ý chí và lợi ích của nhân dân*.

Suốt gần 80 năm qua kể từ khi nước Việt Nam dân chủ cộng hòa ra đời, đặc biệt là trong gần 40 năm thực hiện công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, nhân dân ta đã thực hiện thắng lợi cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, kiên định con đường xây dựng chế độ xã hội chủ nghĩa, không ngừng nâng cao vị thế và trình độ làm chủ xã hội của nhân dân. Đại hội lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam chủ trương “tiếp tục cụ thể hóa, hoàn thiện thể chế thực hành dân chủ theo tinh thần Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) và Hiến pháp năm 2013, bảo đảm tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân. Thực hiện đúng đắn, hiệu quả dân

chủ trực tiếp, dân chủ đại diện, đặc biệt là dân chủ ở cơ sở. Thực hiện tốt, có hiệu quả phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng” (Đảng Cộng sản Việt Nam 2021: 172-173).

Trong cuốn sách *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khẳng định: “trong chế độ chính trị xã hội chủ nghĩa, mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân là mối quan hệ giữa các chủ thể thống nhất về mục tiêu và lợi ích; mọi đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật và hoạt động của Nhà nước đều vì lợi ích của nhân dân, lấy hạnh phúc của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu. Mô hình chính trị và cơ chế vận hành tổng quát là *Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý và nhân dân làm chủ*. Dân chủ là bản chất của chế độ xã hội chủ nghĩa, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội; xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm quyền lực thực sự thuộc về nhân dân là một nhiệm vụ trọng yếu, lâu dài của cách mạng Việt Nam. Chúng ta chủ trương không ngừng phát huy dân chủ, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa thực sự của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân, trên cơ sở liên minh giữa công nhân, nông dân và trí thức do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo” (Nguyễn Phú Trọng 2022: 28). Chính vì vậy, dân chủ xã hội chủ nghĩa là mục tiêu cao cả, đồng thời

là động lực căn bản, mạnh mẽ của sự phát triển xã hội vì tiến bộ toàn diện không ngừng của nhân dân, đất nước với phẩm giá con người được thừa nhận một cách đầy đủ, tôn trọng và bảo vệ.

Bốn là, kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa là một đột phá lý luận rất quan trọng và mang tính sáng tạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Kinh tế thị trường là một kiểu tổ chức sản xuất kinh doanh mà nhân loại đã sáng tạo ra; nó thể hiện một trình độ, nấc thang phát triển cao của kinh tế nói chung và xét đến cùng, được quyết định bởi trình độ phát triển của lực lượng sản xuất xã hội. Vì vậy, kinh tế thị trường không phải là hình thức tổ chức sản xuất kinh doanh của riêng chủ nghĩa tư bản. Với ý nghĩa như vậy, kinh tế thị trường không phải là mục tiêu, mà là một công cụ, phương tiện, biện pháp hữu hiệu để phát triển sản xuất, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, tạo điều kiện vật chất để phát triển các lĩnh vực, phương diện khác của đời sống xã hội. Chủ nghĩa xã hội có thể sử dụng kinh tế thị trường theo một cách thức khác với chủ nghĩa tư bản, bảo đảm phù hợp với bối cảnh cụ thể nhằm mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội. Mô hình kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa của Trung Quốc, hay mô hình kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa của Việt Nam là những minh chứng sinh động được thực tiễn công cuộc cải cách, đổi mới trong thời gian qua tại các nước này kiểm chứng và xác nhận tính đúng đắn, khoa học.

Trong cuốn sách *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định rằng, quan niệm về phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa là *một đột phá lý luận rất cơ bản và sáng tạo của Đảng ta*, là thành quả lý luận quan trọng được đúc kết qua 35 năm thực hiện đường lối đổi mới, xuất phát từ thực tiễn Việt Nam và tiếp thu có chọn lọc những bài học kinh nghiệm của thế giới. Theo đó, “kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa là nền kinh tế thị trường hiện đại, hội nhập quốc tế, vận hành đầy đủ, đồng bộ theo các quy luật của kinh tế thị trường, có sự quản lý của nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo; bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa, nhằm mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Đó là *một kiểu kinh tế thị trường mới* trong lịch sử phát triển của kinh tế thị trường; một kiểu tổ chức kinh tế vừa tuân theo những quy luật của kinh tế thị trường vừa dựa trên cơ sở và được dẫn dắt, chi phối bởi các nguyên tắc và bản chất của chủ nghĩa xã hội, thể hiện trên cả ba mặt: *sở hữu, tổ chức quản lý và phân phối*. Đây không phải là nền kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa và cũng chưa phải là nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa đầy đủ (vì nước ta còn đang trong thời kỳ quá độ)” (Nguyễn Phú Trọng 2022: 25-26).

4. Kết luận

Những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử mà nhân dân ta đạt được hiện nay là kết quả của công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, của quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa... dưới sự lãnh đạo của Đảng. Kết quả đó cho thấy con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của chúng ta là đúng đắn, phù hợp với quy luật khách quan, với thực tiễn Việt Nam và xu thế phát triển của thời đại; đường lối đổi mới của Đảng ta là đúng đắn, sáng tạo; sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam.

Cả lý luận và thực tiễn đã chứng minh rằng, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội là một sự nghiệp khó khăn, lâu dài, bởi chủ nghĩa xã hội là một xã hội hoàn toàn mới về chất so với các xã hội đã có trong lịch sử. Sự nghiệp kiến tạo chủ nghĩa xã hội, do đó, không những đòi hỏi các quốc gia lựa chọn con đường này phải tạo nên sự phát triển mạnh mẽ trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, mà còn phải tích cực đấu tranh nhằm làm thất bại sự chống phá của các thế lực phản động và thù địch. Đối với Việt Nam, việc đẩy mạnh đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội hiện nay có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Thực hiện hiệu quả nhiệm vụ này sẽ trực tiếp góp phần củng cố niềm tin của nhân dân

với Đảng Cộng sản và chủ nghĩa xã hội, tăng cường sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng và sự đồng thuận xã hội, ngăn chặn và đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong một bộ phận nhỏ cán bộ, đảng viên và nhân dân; trên cơ sở đó, tạo sự ổn định để đất nước tiếp tục đổi mới và phát triển bền vững, thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Tài liệu trích dẫn

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2019. *Văn kiện Đại hội Đảng thời kỳ Đổi mới phần I (Đại hội VI, VII, VIII, IX)*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2021. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật.
3. GS,TS. Nguyễn Duy Quý. 1998. *Những vấn đề lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
4. Nguyễn Văn Huyền. 2015. “Phát huy dân chủ trong điều kiện một đảng duy nhất cầm quyền”. Trang 392 - 404 trong sách *Phê phán các quan điểm sai trái, bảo vệ nền tảng tư tưởng, cương lĩnh, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam*, Hội đồng Lý luận Trung ương. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật.
5. Hồ Chí Minh. 2011. *Toàn tập*, tập 13. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật.
6. Nguyễn Phú Trọng. 2022. *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*. Hà Nội: Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.
7. Nguyễn Việt Thảo. 2023. “Cảnh giác những khuynh hướng tư tưởng phi xã hội chủ nghĩa trên không gian mạng”. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*, ngày 07/02/2023. (<https://dangcongsan.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/canh-giac-nhung-khuynh-huong-tu-tuong-phi-xa-hoi-chu-nghia-tren-khong-gian-mang-631129.html>). Truy cập ngày 15/3/2024.
8. Lê Thế Cường. 2021. “Đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam”. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*, ngày 04/09/2021. (<https://dangcongsan.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/dau-tranh-phan-bac-quan-diem-sai-trai-thu-dich-bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang-ve-chu-nghia-xa-hoi-va-con-duong-di-len-chu-nghia-xa-hoi-o-viet-nam-589661.html>). Truy cập ngày 15/3/2024.
9. Vũ Văn Hiền. 2017. “Việt Nam kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội”. Trang 52 - 62 trong sách *Phê phán các quan điểm sai trái, xuyên tạc cuộc đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” về chính trị trong Đảng*, Hội đồng Lý luận Trung ương. Hà Nội: Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.